

فارسی

زبان شناسی و آموزش زبان

کلیدہ مقالات
سوین ہمیش ملی زبان شناسی و آموزش زبان فارسی

به کوشش:

سید محمد حسینی معصوم

نگاهی رده‌شناختی به پسوندهای تصغیرساز در زبان فارسی و گویش سیستانی

شهبلا شریفی

ریحانه نورایی‌نیا

دانشیار گروه زبان‌شناسی دانشگاه

دانشجوی دکتری زبان‌شناسی واحد

فردوسی مشهد

بین‌الملل دانشگاه فردوسی مشهد

shahlasharifi@hotmail.com

re_no916@stu-mail.um.ac.ir

نوشته حاضر سعی دارد تا با شناسایی پسوندهایی که در زبان فارسی معنای تصغیر می‌دهند، با نگاهی رده‌شناختی مشخص کند که این پسوندها در صورت اضافه شدن به چه اسامی ای معنای تصغیر می‌دهند و همچنین کاربرد این پسوندها را در گویش سیستانی مورد بررسی قرار می‌دهد و تفاوت‌ها و شباهت‌های کاربردی موجود در زبان فارسی رسمی و گویش سیستانی را شناسایی می‌کند. ابتدا مقدمه‌ای از آنچه در تحلیل‌های رده‌شناسی بااهمیت می‌باشد، ذکر می‌گردد و سپس به تعریف اسامی مصغر می‌پردازیم و انواع پسوندهایی که معنای تصغیر می‌دهند، معرفی و دسته‌بندی می‌شوند و در قسمت تجزیه و تحلیل داده‌ها با نگاهی رده‌شناختی نوع اسامی‌ای که هرکدام از این پسوندها بدان‌ها افزوده می‌گردد و معنای تصغیر می‌دهد، مشخص می‌شود و این بررسی در گویش سیستانی نیز انجام می‌گردد. نتیجه‌ای که از این بررسی حاصل می‌شود عبارت است از این‌که پسوند «ک» در زبان فارسی تنها هنگامی معنای تصغیر می‌دهد یا به عبارتی تصغیرساز است که به اسامی‌ای اضافه گردد که در طبقه بالای جاننداری (جانداران انسان) قرار دارند و در موارد دیگر که به اسامی‌ای که در طبقات پایین سلسله مرتبه جاننداری قرار دارند (جانداران غیرانسان و بی‌جان‌ها) اضافه گردند به معنای شباهت و داشتن رنگ می‌باشند و بررسی‌ها نشان می‌دهند که گویش سیستانی شیوه‌ای کاملاً متفاوت از زبان فارسی در زمینه اسامی تصغیر دارد.

کلیدواژه‌ها: رده‌شناسی، پسوند تصغیرساز، اسم مصغر، سلسله مرتبه جاننداری